

نقش برون‌گرایی و ویژگی‌های آن، جامعه‌پذیری و تعامل اجتماعی، در عملکرد بیان شفاهی فراگیران ایرانی زبان انگلیسی

محمد ایمانیان^{۱*}، فاطمه همتی^۲، منوچهر جعفری گهر^۳، حسن سلیمانی^۴

۱. دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه پیام نور

۲. دانشیار آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه پیام نور

۳. دانشیار آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه پیام نور

۴. دانشیار آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه پیام نور

پذیرش: ۱۳۹۸/۰۲/۲۶

دریافت: ۱۳۹۷/۱۱/۱۸

The Role of Extraversion and Its Features, Sociability and Social Interaction, in the Oral Performance of Iranian EFL Learners

Mohammad Imanian^{1*}, Fatemeh Hemmati², Manouchehr Jafarigohar³, Hasan Soleimani⁴

1. PhD Candidate in TEFL, Payame Noor University

2. Associate Professor of TEFL, Payame Noor University

3. Associate Professor of TEFL, Payame Noor University

4. Associate Professor of TEFL, Payame Noor University

Received: 2019/02/07

Accepted: 2019/05/16

Abstract

Sociability and social interaction are the main attributes of extraversion which cause people to enjoy interacting with others, be more inclined toward social activities, be more adventurous and risk-taking, seek excitement in the company of others rather than in themselves, be more successful in social relationships, and be willing to play more social roles. The current study aimed at investigating the relationship between extraversion, and its attributes, sociability and social interaction, with the oral performance and its components including cohesion and fluency, pronunciation, grammatical accuracy, and lexical resources of Iranian English language learners. To this end, 257 English language learners attended an oral interview and subsequently answered the personality questionnaire of Goldberg (1999). The results of the structural equation modeling analysis indicated that extraversion and willingness to engage in social interactions has indirect significant effects on the oral performance of English language learners. The results of the study are discussed and implications are suggested.

Keywords: Extraversion, Sociability, Social interaction, Oral performance.

چکیده

جامعه‌پذیری و تعامل اجتماعی ویژگی‌های اصلی برون‌گرایی هستند که سبب می‌شوند فرد از همنشینی و تعامل با افراد جامعه لذت ببرد، به فعالیت‌های جمعی تمایل بیشتری داشته باشد، ریسک‌پذیر و ماجراجو باشد، انگیزش را از دنیای بیرون از خویش جستجو کند، در تعاملات اجتماعی موفق‌تر باشد و به دنبال ایفای نقش‌های اجتماعی در گروه‌ها باشد. پژوهش حاضر ارتباط بین برون‌گرایی و مهم‌ترین ویژگی‌های آن یعنی جامعه‌پذیری و تعامل اجتماعی با عملکرد بیان شفاهی و مؤلفه‌های آن شامل انسجام و روانی در گفتار، تلفظ، دقت دستوری و غنای واژگانی را مورد بررسی قرار می‌دهد. با این هدف، ۲۵۷ فراگیر زبان انگلیسی در یک مصاحبه سنجش عملکرد بیان شفاهی شرکت کردند و سپس به پرس‌شنامه شخصیتی گلدبرگ (۱۹۹۹) پاسخ دادند. نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری حاکی از این است که برون‌گرایی و داشتن تمایل به تعاملات اجتماعی، تاثیر غیرمستقیم مثبت بر عملکرد بیان شفاهی فراگیران می‌گذارد. نتایج مورد بحث قرار گرفته و پیشنهادات ارائه گردیده است.

کلیدواژه‌ها: برون‌گرایی، جامعه‌پذیری، تعامل اجتماعی، عملکرد بیان شفاهی.

مقدمه

اهمیت جهانی زبان انگلیسی به‌عنوان بستر تعاملات علمی و اجتماعی بر کسی پوشیده نیست و به همین دلیل مطالعه توانش‌های ارتباطی زبان‌آموزان و عوامل مؤثر بر آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. کسب موفقیت‌آمیز مهارت‌های بیان شفاهی به‌عنوان مشخصه بارز موفقیت در فراگیری زبان دوم به شمار می‌آید و در حوزه فراگیری زبان دوم، عملکرد بیان شفاهی از چنان اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که عموماً تسلط کلی افراد به زبان دوم، براساس تسلط گفتاری و مهارت‌های بیان شفاهی آنها مورد قضاوت قرار می‌گیرد. عوامل متعددی می‌تواند بر عملکرد بیان شفاهی افراد در زبان دوم تاثیر بگذارد. یکی از شناخته‌شده‌ترین عوامل مؤثر بر فراگیری و عملکرد مهارت‌های کلامی، خصوصیات شخصیتی افراد است. ویژگی‌ها و خصوصیات شخصیتی فرد از گستردگی فراوانی برخوردارند و عواملی همچون برون‌گرایی و درون‌گرایی^۱، وابستگی یا استقلال میدانی^۲، اضطراب^۳، انگیزه، تمایل به برقراری ارتباط، جرأت‌ورزی^۴، تمایل به کسب تجربه‌های جدید^۵، وجدان‌گرایی^۶، موافقت‌پذیری^۷ و روان‌رنجوری^۸ را دربرمی‌گیرند. این عوامل توسط پژوهشگران متعددی در حوزه فراگیری زبان دوم/خارجی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند (از جمله، بری^۹، ۲۰۰۴؛ کارل، پرنس و آستیکا^{۱۰}، ۱۹۹۶؛ کوآن و کاتل^{۱۱}، ۱۹۹۶؛ دووله و فورنهام^{۱۲}، ۱۹۹۹؛ دورنی و کورموس^{۱۳}، ۲۰۰۰؛ اهرمان^{۱۴}، ۲۰۰۸؛ اهرمان و آکسفورد^{۱۵}، ۱۹۹۵؛ گان^{۱۶}، ۲۰۰۱). در میان این عوامل متعدد شخصیتی، برون‌گرایی و مؤلفه‌های بارز آن، یعنی جامعه‌پذیری و داشتن تعامل اجتماعی، از پیش‌فرض‌های اساسی برای تحقق فرایند اجتماعی شدن در حوزه یادگیری زبان دوم^{۱۷} به‌ویژه یادگیری

مهارت‌های تعامل اجتماعی و ایجاد ارتباطات و مهارت‌های کلامی بین‌فردی و گروهی به شمار می‌رود. هدف از پژوهش حاضر، بررسی تاثیر میزان برون‌گرایی و تعامل اجتماعی فراگیران زبان انگلیسی در خراسان بر بیان شفاهی آنان است.

چارچوب نظری

در میان عوامل شخصیتی مؤثر بر اجتماعی شدن در زبان دوم/خارجی، بیشترین توجه محققان حوزه شخصیت‌شناسی به برون‌گرایی معطوف شده است و از مهم‌ترین خصوصیات افراد برون‌گرا، جامعه‌گرایی و داشتن تعامل اجتماعی است. به عقیده لایت باون و اسپادا^{۱۸} (۱۹۹۹)، یک فرد برون‌گرا، اجتماعی، ماجراجو و ریسک‌پذیر است در صورتی که فرد درون‌گرا بازدارندگی زیادی دارد و از ریسک‌پذیری کافی برخوردار نیست و به همین خاطر از فرصت‌هایی که برای ایجاد ارتباطات اجتماعی و تعاملات زبانی پیش می‌آید بهره نمی‌برد. غالباً افراد برون‌گرا دارای عواطف و احساسات مثبت هستند، گروه‌ها و گروه‌های بزرگ را می‌پسندند، باجرات، فعال و پرحرف هستند و تمایل دارند که سرخوش، بشاش، پرانرژی و خوش‌بین باشند. افراد برون‌گرا، ترجیح می‌دهند که با افراد دیگر در تعامل باشند و امنیت خود را در معیت و معاشرت با دیگران جستجو می‌کنند. بنابراین، خود را با دنیای خارج از خود درگیر می‌کنند، از انزوا و تنهایی احساس ناراحتی می‌کنند و تحریک‌پذیری این افراد در دنیای خارج از خودشان صورت می‌گیرد. افراد برون‌گرا همیشه از مصاحبت و همنشینی با دیگران لذت می‌برند اما در موقعیت‌های اجتماعی همیشه تمایل دارند که حاکم باشند و در کانون توجه همگان باشند (گلدبرگ^{۱۹}، ۱۹۹۲؛ اپل^{۲۰}، ۲۰۱۱). شش مؤلفه عمده برون‌گرایی که محققان بر سر آنها اجماع نظر دارند عبارتند از: خونگرایی^{۲۱}، اجتماعی بودن، جسارت‌ورزی، فعال بودن، هیجان‌طلبی^{۲۲} و عواطف مثبت (اشتون، میکائیل و لی^{۲۳}، ۲۰۰۱). به عقیده براون^{۲۴} (۱۹۹۳)، برون‌گرایی یک نیاز عمیق به ارتقاء عزت نفس^{۲۵} و تایید از جانب دیگران است در صورتی که افراد درون‌گرا به دنبال تایید از درون خویش هستند. محققانی همچون گان (۲۰۱۱)،

1. Extraversion and introversion
2. Field-dependence or independence
3. Anxiety
4. Assertiveness
5. Openness to experience
6. Conscientiousness
7. Agreeableness
8. Neuroticism
9. Berry
10. Carl, Prince & Astika
11. Coan & Cattle
12. Dewaele & Furnham
13. Dornyei & Kormos
14. Ehremann
15. Ehremann & Oxford
16. Gann
17. Second language socialization

18. Lightbown & Spada

19. Goldberg

20. Apple

21. Gregariousness

22. Excitement-seeking

23. Ashton, Michael, & Lee

24. Brown

25. Self-esteem

عامل واسط یا میانجی^۹ و رساندن فرد به ناحیه تقریبی رشد^{۱۰} است. بنابراین قابل انتظار است که تمایل به داشتن تعاملات اجتماعی گسترده تاثیر قابل توجهی بر مهارت‌های بیان شفاهی افراد بگذارد. بی‌دلیل نیست که امروزه به جای تاکید بر اصطلاح فراگیری زبان دوم^{۱۱}، از اصطلاح اجتماعی شدن در زبان دوم^{۱۲} سخن به میان می‌آید. از این دیدگاه، بافت اجتماعی مناسب، مهم‌ترین عامل توسعه ذهنی و شناختی در فراگیری مهارت‌های زبان دوم است (شویدکو^{۱۳}، ۲۰۱۶).

قبل از آنکه به بررسی پیشینه تحقیق در زمینه ارتباط بین برون‌گرایی و تمایل و توانایی افراد به جامعه‌پذیری و تعامل اجتماعی آنها با مهارت‌ها و عملکرد بیان شفاهی بپردازیم، لازم به ذکر است که رایج‌ترین و پذیرفته‌ترین ابزار سنجش مهارت‌های بیان شفاهی افراد به صورت علمی، مصاحبه شفاهی است و یکی از نمونه‌های خوب آن مصاحبه سنجش مهارت‌های گفتاری آزمون آیلتس است. در مصاحبه شفاهی آیلتس، داوطلبان بر اساس چهار معیار منابع واژگانی، روانی و انسجام، دقت دستوری و تلفظ سنجیده می‌شوند (معیار ارزش آیلتس، نسخه عمومی، ۲۰۱۵). در واقع این چهار معیار توسط محققان زیادی در این حوزه مورد تأیید قرار گرفته‌اند (از جمله، ایواشیتا^{۱۴}، براون، مک نامارا^{۱۵} و هوگان^{۱۶}، ۲۰۰۸؛ نوریس واورتگا^{۱۷}، ۲۰۰۳؛ واورتگا، ۲۰۰۳). مروری بر پیشینه تحقیق در این بخش، به بررسی تحقیقات انجام‌شده در زمینه ارتباط برون‌گرایی و مؤلفه‌های آن، جامعه‌پذیری و تعامل اجتماعی با عملکرد کلی بیان شفاهی و مؤلفه‌های آن می‌پردازد.

از لحاظ اینکه آیا بین برون‌گرایی و مؤلفه‌های آن با ابعاد مختلف عملکرد بیان شفاهی در زبان دوم ارتباطی وجود دارد، نتایج متناقضی در ادبیات این حوزه مشاهده می‌شود. در پژوهش فرهوون و فرمر^{۱۸} (۲۰۰۲)، که به مطالعه ارتباط بین خصوصیات شخصیتی و ابعاد مختلف توانایی ارتباطی (توانش سازماندهی^{۱۹}، توانش منظورشناختی^{۲۰}، و توانایی استفاده از

رابسون^۱ (۱۹۹۲) و سواين^۲ (۱۹۹۳) نیز بر این باورند که افراد برون‌گرا تمایل بیشتری به مشارکت و درگیر شدن در بحث‌های گروهی دارند و به‌طور کلی تمایل بیشتری به ایجاد ارتباطات اجتماعی دارند. اگر چه غالباً برون‌گرایی و موافقت‌پذیری دو سازه^۳ شخصیتی جدا از هم محسوب می‌شوند و هر دو جزو عوامل بزرگ پنج‌گانه شخصیتی گلدبرگ (۱۹۹۲) قلمداد می‌شوند، ارتباط تنگاتنگی بین این دو وجود دارد و مخرج مشترک این دو عامل عمده شخصیتی، جامعه‌پذیری و تمایل بیشتر به درگیری در تعاملات اجتماعی است. همان‌گونه که راثمان و کوتزر^۴ (۲۰۰۳) عنوان می‌کنند، افراد موافقت‌پذیر برای سازگاری با دیگران ارزش قائل می‌شوند، عموماً مهربان، بخشنده و اعتمادگر هستند و به دیگران کمک می‌کنند و حاضرند بر سر منافع خود با دیگران سازش کنند و همین موافقت‌پذیری بالا، برون‌گرایی و توانمندی‌های اجتماعی آنان را تقویت می‌کند و در زمینه ارتباطات کلامی به آنها قدرت و اعتماد به نفس می‌بخشد. به بیان گراتزینو و توبین^۵ (۲۰۰۲)، موافقت‌پذیری و برون‌گرایی تا حدود زیادی بر همدیگر منطبقند و دلیل اساسی این انطباق و همپوشانی این است که همانند برون‌گرایی، موافقت‌پذیری باعث سازگاری اجتماعی می‌شود. از آنجا که برون‌گرایی افراد ارتباط مستقیم با توانایی‌های اجتماعی آنان دارد، شایسته است که فراگیری مهارت‌های بیان شفاهی از دیدگاه نظریه فرهنگی-اجتماعی ویگوتسکی^۶ (۱۹۸۶) نیز مورد بررسی قرار گیرد. در واقع نظریه فرهنگی-اجتماعی، نظریه‌ای برای تبیین ماهیت وجود فرهنگی و اجتماعی انسان نیست، بلکه نظریه‌ای در رابطه با توسعه توانمندی‌های ذهنی است. بر اساس این نظریه، نقش اساسی در شکل‌گیری توانایی‌های فکری و ذهنی برعهده روابط اجتماعی افراد در بافت فرهنگی جامعه است (لنتولف و پوهنر^۷، ۲۰۰۴). به عبارت ساده‌تر، توسعه توانایی‌های فکری، شناختی و ذهنی انسان با میزان تعاملات او در بافت اجتماعی ارتباط مستقیم دارد. از دیدگاه ویگوتسکی، نقش اساسی دیگران در تعاملات اجتماعی، تکیه‌گاه‌سازی^۸، ایجاد یک

9. Mediation
10. Zone of proximal development
11. Second Language Acquisition
12. Second Language Socialization
13. Shvidko
14. Iwashita
15. McNamara
16. Hogan
17. Norris & Ortega
18. Verhoeven & Vermer
19. Organizational competence
20. Pragmatic competence

1. Rabson
2. Swain
3. Construct
4. Rothmann & Coterez
5. Graziano & Tobin
6. Vygotsky's Sociocultural Theory
7. Lantolf & Poehner
8. Scaffolding

عنوان زبان دوم بررسی کردند، هیچ ارتباطی بین میزان برون‌گرایی و عملکرد بیان شفاهی فراگیران پیدا نکردند. مطالعه اهرمان و آکسفورد (۱۹۹۵) نیز تأثیر برون‌گرایی بر عملکرد زبانی فراگیران در پایان دوره آموزشی را تأیید نکرد. کارل، پرینس و آستیکا (۱۹۹۶) نیز به استثنای مواردی که درون‌گراها عملکرد معنادار بهتری از برون‌گراها در نمرات واژگان داشتند، هیچ رابطه مستقیم دیگری بین برون‌گرایی و نمرات عملکرد زبانی مشاهده نکردند.

در پژوهش متناقض دیگری بر روی ۳۱۴۵ دانش‌آموز شرکت‌کننده در دوره‌های آموزش فشرده و تمام‌وقت در بیش از ۶۰ زبان دنیا، اهرمان (۲۰۰۸) دریافت که دانش‌آموزانی که عملکرد بهتری در گفتار داشتند بیشتر درون‌گرا بودند. بری (۲۰۰۴) نیز عوامل شخصیتی را مطالعه کرد و مطالعاتش روی برون‌گرایی و عملکرد گفتاری گروهی نشان داد که هر دو گروه دانش‌آموزان درون‌گرا و برون‌گرا اگر در گروه‌هایی از افراد با میزان برون‌گرایی بالا قرار داده شوند عملکرد بهتری از خود نشان می‌دهند، اما اگر درون‌گراها در گروه‌هایی با افرادی که میزان برون‌گرایی بیشتری دارند قرار داده شوند عملکرد ضعیف‌تری از خود نشان می‌دهند.

سیری در ادبیات مربوط به ارتباط بین برون‌گرایی و عملکرد گفتاری در زبان دوم در ایران نشان می‌دهد که تحقیقات نسبتاً محدودی در این زمینه صورت گرفته است. برکت و طباطبایی (۲۰۱۳) رابطه بین عوامل پنج‌گانه شخصیتی و توانایی گفتاری در ۳۵ دانشجوی ایرانی را مورد بررسی قرار دادند تا دریابند که کدامیک از عوامل پنج‌گانه^۳ ارتباط بیشتری با گفتار دارد. بر طبق نتایج تحلیل رگرسیون در این پژوهش، از میان عوامل شخصیتی عمده، تنها وجدان‌گرایی ارتباط معناداری با توانایی گفتاری داشت و برون‌گرایی و موافقت‌پذیری که انعکاس توانمندی‌های اجتماعی افراد است، با مهارت‌های ارتباطی همبستگی معناداری را نشان نداد. در ایران تحقیق دیگری توسط خانی و قریشی (۲۰۱۳) انجام شد که رابطه عوامل پنج‌گانه شخصیتی عمده را با اعتماد به نفس در گفتار بررسی کردند و ارتباط مستقیمی بین این دو گزارش شد؛ اما رابطه بین عوامل شخصیتی و خود عملکرد گفتاری مورد بررسی قرار نگرفت. اخیراً تحقیق دیگری توسط رحیمی و آهنگری (۲۰۱۶) انجام شد که رابطه بین پنج عامل عمده شخصیتی با

استراتژی‌های ارتباطی^۱ در فراگیران زبان دوم در هلند پرداخت، مشخص شد ارتباط معناداری بین خصوصیات شخصیتی برون‌گرایی و موافقت‌پذیری و توانایی‌های ایجاد ارتباط اجتماعی و کلامی وجود دارد. در این پژوهش، گزارش شد که فراگیرانی که تمایل به تعلق و همزادپنداری با همسالان هم‌گفتار خود دارند پیشرفت قابل توجهی در یادگیری مهارت‌های ارتباطی و کلامی می‌کنند که این مبین وجود ارتباط بین این بعد شخصیتی و انگیزه نیز می‌باشد. وجود رابطه بین برون‌گرایی و توانایی استفاده از راهبردهای ارتباطی در این پژوهش نیز نشان داد که فراگیران برون‌گرا تمایل بیشتری به استفاده از راهبردهایی دارند که می‌تواند مهارت‌های زبانی محدود آنها را جبران کند.

در پژوهشی در همین زمینه، دووله و فورنهام (۱۹۹۹)، عنوان کردند که به‌طور کلی هم در فراگیری زبان اول و هم در فراگیری زبان دوم، افراد برون‌گرا از افراد درون‌گرا گفتار سلیس و روان‌تری دارند. این محققان ۲۱ نفر از فراگیران دوره نسبتاً پیشرفته زبان فرانسه از شمال بلژیک را مورد تحقیق قرار دادند و دریافتند که افراد برون‌گرا در هر دو فعالیت تولید گفتار رسمی و مکالمات غیررسمی، از لحاظ سلاست و روانی گفتار نمرات بالاتری کسب کردند؛ اگر چه افراد درون‌گرا در مکالمات غیررسمی از جملات کوتاه‌تری استفاده می‌کردند، از جملات صریح و به سبک مستقیم استفاده می‌کردند و در گفتار رسمی منابع واژگانی غنی‌تری داشتند.

مشارکت در ارتباطات اجتماعی و کلامی مانند بحث‌های گروهی یا ایفای نقش در گروه‌ها نیز تابع عوامل شخصیتی است و ارتباط زیادی به این امر دارد که فراگیران از لحاظ شخصیتی بیشتر جامعه‌پذیر باشند یا جامعه‌گریز. رابسون (۱۹۹۲) در پژوهشی در همین زمینه دریافت که احتمال درگیر شدن فراگیران برون‌گرا در بحث و گفتگوها بیشتر از فراگیران درون‌گراست.

اگر چه تأثیر برون‌گرایی و توانمندی‌های اجتماعی بر مهارت‌های ارتباطی و کلامی، تقریباً به‌عنوان یک فرضیه قوی بین جامعه پژوهشگران حوزه فراگیری زبان دوم پذیرفته شده است، نتایج متناقضی نیز در پژوهش‌های مربوطه مشاهده می‌شود. برای مثال، نایمن، فرالیخ، استرن و تودسکو^۲ (۱۹۷۸) که رابطه بین خصوصیات شخصیتی و عملکرد زبانی را در گروهی از زبان‌آموزان زبان فرانسه به

1. Communicative strategies
2. Naiman, Frolich, Stern, & Todesco

زبانی باید سه مؤلفهٔ صحت، پیچیدگی و روانی^۸ را در تعامل با همدیگر مورد سنجش و بررسی قرار داد. البته، با در نظر گرفتن مؤلفه‌های بیان شفاهی در مصاحبهٔ آیلتس می‌توان به نزدیکی و انطباق ابعاد نظریهٔ تعادل و مؤلفه‌های بیان شفاهی بر همدیگر پی برد. قابل ذکر است که غنای واژگانی که جزو مؤلفه‌های بیان شفاهی در آزمون آیلتس است، از مؤلفه‌های پیچیدگی در فرضیهٔ مصالحه نیز به شمار می‌رود. اسکهان (۲۰۰۹) معتقد است که در صورتی که ظرفیت حافظهٔ فعال^۹ محدود در نظر گرفته شود، رقابت اساسی بین پیچیدگی و صحت و دقت صورت می‌گیرد. اسکهان همچنین اذعان می‌دارد که موقعیت‌هایی قابل تصور است که پیچیدگی و صحت هر دو در وضعیت مناسبی قرار گیرند و رقابت بین این دو به کاهش دیگری منجر نگردد. کوئیکن و ویدر^{۱۰} (۲۰۰۷) در همین راستا معتقدند که آثار صحت دستوری بیشتر به تفاوت‌های واژگانی مربوط است نه تفاوت‌های نحوی-ساختاوی. علاوه بر این، محققان این حوزه عوامل دیگری در مطالعهٔ عملکرد زبانی را نیز مد نظر قرار داده‌اند و متغیرهای دیگری همچون برنامه‌ریزی و آمادگی نوع فعالیت زبانی می‌تواند تعادل بین صحت و روانی و پیچیدگی را دگرگون سازد. بنابراین در تبیین عملکرد بیان شفاهی باید تعامل بین این سه مؤلفه، ظرفیت‌های حافظه و متغیرهای غیرقابل پیش‌بینی را نیز مد نظر قرار داد.

در زمینهٔ ارتباطات و تعامل بین عوامل شخصیتی، متغیرهای اجتماعی، توانایی‌های شناختی و مؤلفه‌های بیان شفاهی در این پژوهش، تلاش شده است تا به سوالات زیر پاسخ داده شود: (۱) آیا میزان برون‌گرایی و جامعه‌پذیری فراگیران زبان انگلیسی در ایران، بر عملکرد بیان شفاهی آنان تاثیر معناداری دارد؟ (۲) کدام یک از ابعاد و مؤلفه‌های بیان شفاهی فراگیران زبان از برون‌گرایی و جامعه‌پذیری آنان بیشترین تاثیر را می‌پذیرد؟

روش پژوهش

افراد شرکت‌کننده در این تحقیق ۲۵۷ زبان‌آموز رشتهٔ زبان انگلیسی بودند که به روش نمونه‌گیری هدفمند^{۱۱} از ترم‌های پیشرفتهٔ مؤسسات خصوصی آموزش زبان انگلیسی، مؤسسات آموزش عالی دولتی، دانشگاه آزاد

میزان کلی گفتار در ۸۱ دانشجوی ایرانی را بررسی کرد. در این تحقیق، میزان کلی گفتار بر اساس T-Unit تعریف شد. تحلیل رگرسیون چندگانه^۱ نشان داد که چهار عامل از عوامل شخصیتی پنج‌گانه با توانایی گفتار شرکت‌کنندگان در ارتباط بود ولی برون‌گرایی هیچ ارتباط معناداری نداشت. به این ترتیب، پژوهش‌های انجام‌شده تاکنون به نتایج واحدی در این زمینه نرسیده‌اند که آیا برون‌گرایی واقعا می‌تواند عملکرد بیان شفاهی و توانمندی‌های ارتباطی و کلامی افراد را پیش‌بینی کند یا خیر. هدف از پژوهش حاضر مطالعهٔ بیشتر در همین زمینه و کندوکاو عمیق‌تر در موضوع مورد بحث است. سنجش میزان برون‌گرایی در پژوهش حاضر به‌وسیلهٔ پرسش‌نامهٔ گلدبرگ (۱۹۹۹) انجام شد. گلدبرگ این پرسش‌نامه را با توجه به مدل عوامل شخصیت مک‌کرای و کستا^۲ (۱۹۸۷) و با تحلیل پرسش‌نامه‌های موجود در این زمینه تهیه کرد. در این پرسش‌نامه، برای ارزیابی هر یک از عوامل پنج‌گانهٔ شخصیتی (شامل برون‌گرایی، تمایل به کسب تجارب جدید، وجدان‌گرایی، موافقت‌پذیری و روان‌رنجوری) ۱۰ ماده وجود دارد که بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شوند. عملکرد بیان شفاهی، آن‌گونه که در آزمون‌های توانش زبانی مانند آزمون آیلتس وجود دارد مؤلفه‌های مختلفی دارد. آزمون آیلتس که در تحقیق حاضر مورد استفاده قرار گرفت، شامل چهار مؤلفه است که شامل انسجام و روانی در گفتار^۳، تلفظ^۴، منابع واژگانی^۵ و دقت دستوری^۶ است.

شاید بتوان مدل‌سازی عملکرد بیان شفاهی را از دیدگاه فرضیهٔ مصالحه^۷ اسکهان (۲۰۰۹) نیز مورد بررسی قرار داد که یک دیدگاه بسیار مرتبط با حوزهٔ مطالعهٔ عملکرد بیان شفاهی نیز هست. بر اساس این فرضیه، با توجه به محدودیت‌های ظرفیت حافظه، انسان نمی‌تواند هم‌زمان بر سه بعد اساسی صحت زبانی، پیچیدگی زبانی و روانی عملکرد زبانی متمرکز شود. بنابراین، تمرکز بر یک مؤلفه باعث بهبود آن مؤلفه می‌شود اما از کیفیت مؤلفهٔ دیگر می‌کاهد. در واقع در این موازنه، همیشه بین مؤلفه‌های مختلف عملکرد زبانی رقابتی طبیعی وجود دارد. بر طبق این دیدگاه، در سنجش عملکرد

1. Multiple-Regression analysis
2. McCrae & Costa
3. Cohesion & Fluency
4. Pronunciation
5. Lexical resources
6. Grammatical accuracy
7. Trade-off hypothesis

8. Accuracy, Complexity and Fluency
9. Working memory
10. Kuiken & Vedder
11. Purposive sampling

بحث و گفتگوی تعاملی دونفره) از داوطلبان به عمل آمد. هر مصاحبه حدود ۱۱ تا ۱۴ دقیقه به طول انجامید. عملکرد گفتاری هر داوطلب ضبط شد و بعداً توسط دو نمره‌دهنده شامل خود محقق و یک دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی که آموزش‌های لازم در زمینه سنجش و رویه ارزیابی مهارت گفتاری را دیده بودند، ارزیابی و نمره‌گذاری شد. سپس میانگین نمرات گزارش شده محاسبه و به عنوان نمره نهایی برای هر داوطلب تعیین گردید. بعد از مصاحبه هر داوطلب، به آنان پرسش‌نامه‌ای داده شد تا آن را تکمیل کنند. نمرات داوطلبان در پرسش‌نامه عوامل پنج‌گانه شخصیت برای تحلیل نهایی محاسبه گردید. داده‌های به‌دست‌آمده به‌وسیله آموس^۳ که یک نرم‌افزار مدل‌سازی معادلات ساختاری است تحلیل گردید.

تحلیل داده‌ها

در این قسمت، نتایج تحقیق در ارتباط با هر یک از سؤالات تحقیق مورد بررسی قرار می‌گیرد. از آنجایی که سؤالات با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون^۴ و مدل‌سازی معادلات ساختاری^۵ مورد بررسی قرار گرفته است، تست نرمال بودن یک‌متغیره و چندمتغیره^۶ برای داده‌ها انجام شد. همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، چولگی و کشیدگی^۷ مطلق باید کمتر از ۲ باشد (بائی و بکمن، ۲۰۱۰)^۸ که در این تحقیق محقق شد. فرضیه نرمال بودن چندمتغیره نیز محقق شد. شاخص ماردیا^۹ نیز برابر ۰.۱۵۶- بود که کمتر از ۳ +/- می‌باشد. یکی از اهداف عمده تحقیق حاضر این بود که بررسی شود آیا میزان برون‌گرایی و جامعه‌پذیری فراگیران زبان انگلیسی در ایران، بر عملکرد بیان شفاهی آنان تاثیر معناداری دارد یا خیر. برای پاسخ به این سوال، رابطه بین برون‌گرایی و عملکرد کلی بیان شفاهی زبان‌آموزان و نیز مؤلفه‌های بیان شفاهی زبان‌آموزان با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون بررسی شد. نتایج (جدول ۲) نشان داد که بین برون‌گرایی و عملکرد کلی بیان شفاهی شرکت‌کنندگان یک رابطه معنادار به میزان ۰/۸۳۲ وجود دارد. همچنین از لحاظ ارتباط با مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده بیان شفاهی، برون‌گرایی با انسجام و روانی در گفتار (۰/۶۹۰)، با

اسلامی و دانشگاه پیام نور در رشته‌های آموزش، مترجمی و ادبیات انگلیسی در سه استان خراسان شمالی، جنوبی و رضوی انتخاب شدند. معیار انتخاب این افراد، داشتن سطح تقریباً پیشرفته زبان انگلیسی بود که به سطح واقعی متقاضیان آزمون آیلتس تا حد ممکن شبیه باشد. هدف از انتخاب هدفمند افرادی با این سطح از توانش زبان انگلیسی این بود که توانایی پاسخ به سؤالات مصاحبه شفاهی آزمون آیلتس را داشته باشند. بازه سنی افراد شرکت‌کننده بین ۲۲ تا ۳۱ سال بود و تا حد ممکن تلاش شد که از زبان‌آموزان دختر و پسر به نسبت مساوی در تحقیق استفاده شود. لازم به ذکر است که در گزینش اولیه، تعداد شرکت‌کننده‌ها بیشتر بود اما به دلیل نقص داده‌ها یا تکمیل نشدن فرایند سنجش، در نهایت ۲۵۷ نفر با اطلاعات کامل جهت تحلیل نهایی داده‌ها باقی ماندند.

برای جمع‌آوری داده‌ها از دو ابزار عمده استفاده شده است. اولین ابزار، پرسش‌نامه شخصیتی گلدبرگ (۱۹۹۹) است که به زبان انگلیسی و به همان شکل اولیه مورد استفاده قرار گرفته که روایی و پایایی آن قبلاً توسط مؤسسه روان‌سنجی اپن سورس^۱ انجام شده است. این پرسش‌نامه دارای ۵۰ ماده است که هر ۱۰ ماده به یکی از عوامل عمده پنج‌گانه شخصیتی شامل تمایل به کسب تجارب جدید، وجدان‌گرایی، برون‌گرایی، موفقیت‌پذیری و روان‌رنجوری تعلق دارد و نمره گذاری آن به صورت مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت^۲ است.

ابزار دوم، یک مصاحبه آیلتس است که برای سنجش مهارت گفتاری زبان‌آموزان مورد استفاده قرار گرفته است. این مصاحبه دارای سه بخش است که در بخش اول سؤالات عمومی در مورد فرد پرسیده می‌شود. در بخش دوم، یک موضوع روی یک کارت به مصاحبه‌شونده داده می‌شود تا در مورد آن موضوع فکر کند و صحبت کند. در بخش سوم این مصاحبه، در مورد موضوع بخش دوم یک گفتگوی دونفره با مصاحبه‌کننده صورت می‌گیرد. صحبت‌های آزمونی بر اساس چهار مؤلفه تلفظ، دقت دستوری، انسجام و روانی در گفتار و واژگان مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد و از ۱ تا ۹ نمره گذاری می‌شود.

به‌منظور سنجش عملکرد بیان شفاهی داوطلبان، مصاحبه‌ای دقیقاً همانند مصاحبه آزمون آیلتس و متشکل از سه بخش (شامل: معرفی فردی، صحبت تفصیلی فردی و

3. Amos

4. Pearson Correlation Coefficient

5. Structural Equation Modelling

6. univariate and multivariate normality

7. Skewness and kurtosis

8. Bae & Bachman

9. Mardia index

1. Open-Source Psychometric Institute

2. Likert Scale

منابع واژگانی (۰/۶۹۸)، با دقت دستوری (۰/۶۴۶) و با تلفظ (۰/۶۹۱) ارتباط دارد.

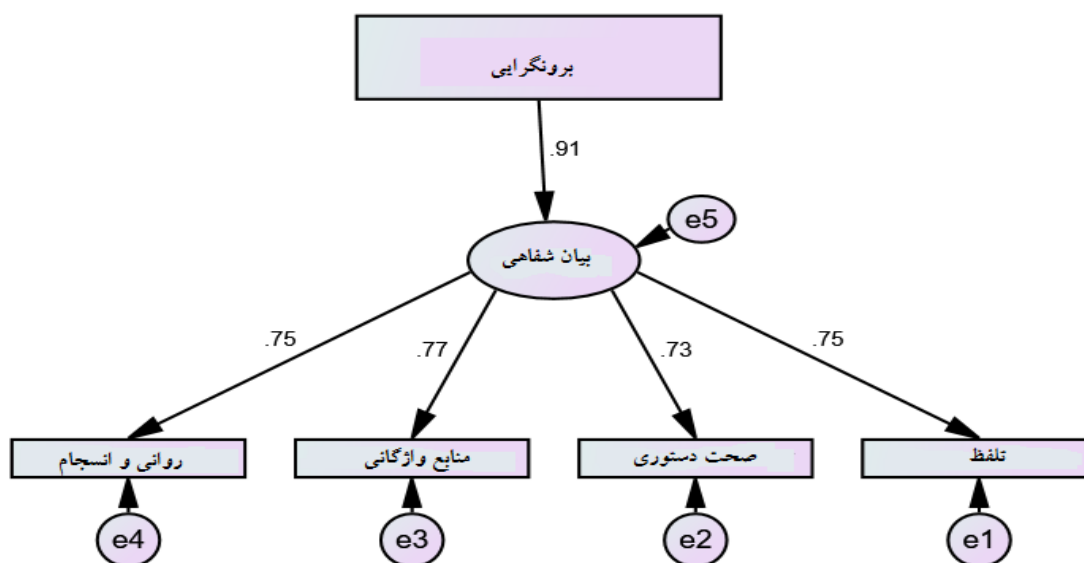
جدول ۱. تست نرمال بودن یک‌متغیره و چندمتغیره

متغیر	c.r.	کشیدگی	c.r.	چولگی	ماکزیمم	مینیمم
برون‌گرایی	-۰.۵۳۰	-۰.۱۶۲	۰.۰۲۴	۰.۰۰۴	۶.۰۰۰	۱.۰۰۰
انسجام و روانی	۰.۰۹۷	۰.۰۳۰	۰.۰۹۳	۰.۰۱۴	۱۱.۰۰۰	۱.۰۰۰
منابع واژگانی	-۱.۰۷۶	-۰.۳۲۹	۰.۱۴۹	۰.۰۲۳	۱۰.۰۰۰	۲.۰۰۰
دقت دستوری	-۰.۸۱۲	-۰.۲۴۸	۰.۳۳۹	۰.۰۵۲	۱۰.۰۰۰	۲.۰۰۰
تلفظ	-۰.۵۰۷	-۰.۱۵۵	-۰.۰۱۲	-۰.۰۰۲	۱۰.۰۰۰	۲.۰۰۰
چندمتغیره	-۱.۵۶۳	-۱.۶۳۱				

جدول ۲. رابطه بین برون‌گرایی، عملکرد کلی بیان شفاهی و مؤلفه‌های بیان شفاهی

عملکرد کلی	تلفظ	دقت دستوری	واژگان	روانی	ضریب همبستگی پیرسون
.۸۳۲**	.۶۹۱**	.۶۴۶**	.۶۹۸**	.۶۹۰**	
.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۰	Sig. (2-tailed)
۲۵۷	۲۵۷	۲۵۷	۲۵۷	۲۵۷	N

** همبستگی در سطح ۰.۰۱ معنادار است (دوطرفه)

شکل ۱. مدل ساختاری روابط بین برون‌گرایی و بیان شفاهی

بیان شفاهی زبان‌آموزان ایرانی و مؤلفه‌های آن شامل انسجام و روانی، منابع واژگانی، دقت دستوری و تلفظ را مشخص کرد. در این شکل، برون‌گرایی به صورت مستطیل نشان داده می‌شود که تأثیرات مستقیم آن بر بیان شفاهی و مؤلفه‌های آن را به شکل پیکان‌های یک طرفه نشان می‌دهد.

یکی دیگر از اهداف پژوهش حاضر بررسی تأثیرپذیری مؤلفه‌های بیان شفاهی فراگیران زبان از برون‌گرایی و مؤلفه‌های آن بود. این سوال تحقیق از طریق مدل‌سازی معادلات ساختاری توسط نرم‌افزار SPSS AMOS Ver. (2015) 13 بررسی شد (شکل ۱) و تأثیر برون‌گرایی بر

نسبت مربع کا به درجه آزادی^۶ (۰.۷۱۶) از ۳ کمتر است و این دلیل دیگری است که تناسب مدل را مورد تایید قرار می‌دهد. مقادیر

GFI (.995), RFI (.990), IFI (.990), TLI (1), CFI (1)

جدول ۴ مقادیر رگرسیون غیراستاندارد و استاندارد^۷ را نشان می‌دهد که بر پایه آن رابطه بین متغیرها می‌تواند بررسی گردد. مقادیر رگرسیون غیراستاندارد و استاندارد معادل مقادیر β و b در یک مدل رگرسیون معمولی است. مقادیر رگرسیون غیراستاندارد و استاندارد بین برون‌گرایی و بیان شفاهی به ترتیب ۱.۱۹۵ و ۰.۹۱۰ بود. شاخص غیراستاندارد می‌تواند به شرح زیر تفسیر گردد: اگر برون‌گرایی به اندازه یک واحد افزایش یابد، عملکرد بیان شفاهی به اندازه ۱.۱۹۵ واحد بهبود می‌یابد. به هر حال اگر نسخاً استاندارد این مدل تحلیل گردد، می‌توان گفت که با افزایش انحراف معیار ۱ در برون‌گرایی، عملکرد بیان شفاهی به اندازه انحراف معیار ۰.۹۱۰ بهبود می‌یابد. مشکل مقادیر غیراستاندارد این است که نمی‌توان معناداری آنها را کنترل کرد. به هر حال، شاخص‌های استانداردسازی شده می‌تواند با ارزش‌های میزان اثر زیر مقایسه و ارزشیابی گردد: ۰.۱۰ ضعیف، ۰.۳۰ متوسط، و ۰.۵۰ زیاد. بر اساس نتایج جدول ۴ می‌توان نتیجه‌گیری کرد که برون‌گرایی تأثیر تقریباً مؤثر و معناداری بر عملکرد بیان شفاهی گذاشته است: $(\beta = .910, p < .001)$.

تأثیرات برون‌گرایی بر مؤلفه‌های بیان شفاهی می‌تواند از طریق ضرب کردن مقادیر رگرسیون استاندارد از برون‌گرایی به بیان شفاهی از طریق مسیر^۸ بیان شفاهی تا مؤلفه‌های آن محاسبه گردد. برای مثال، تأثیر غیرمستقیم برون‌گرایی بر دقت دستوری می‌تواند از طریق $0.62 = 0.91 * 0.727$ به دست آید. بنابر این ۰.۹۱۰ مسیر برون‌گرایی به بیان شفاهی است و ۰.۷۲۷ مسیر بیان شفاهی به مؤلفه دقت دستوری. بر اساس این نتایج، می‌توان ادعا کرد که برون‌گرایی تأثیر غیرمستقیم معنادار بر دقت دستوری دارد. جدول ۵ نشان‌دهنده تأثیرات غیرمستقیم استاندارد برون‌گرایی بر مؤلفه‌های بیان شفاهی است. نتایج نشان می‌دهد که برون‌گرایی تأثیرات متوسط غیرمستقیم زیادی بر انسجام و روانی گفتار ($\beta = .685$) و نیز بر منابع واژگانی

مستطیل‌های پایین‌تر چهار مؤلفه بیان شفاهی را نشان می‌دهند. مقادیر رگرسیون استاندارد^۱ محاسبه شده است و کنار پیکان‌ها نمایش داده می‌شود.

نتایج این بخش در دو بخش تحلیل می‌شود: تناسب کلی مدل و رابطه بین متغیرها. جدول ۳ شاخص‌های تناسب مدل^۲ را نشان می‌دهد. تمامی این شاخص‌ها، تناسب مدل حاضر را تایید کردند. ارزش مربع کای^۳ عدم تناسب مدل معنادار نبود:

$$(\chi^2 (5) = 3.58, p = .611)$$

همه بیشتر از معیار قابل قبول ۰.۹۵ است. این شاخص‌ها نیز تناسب مدل را مورد تایید قرار می‌دهند. ریشه میانگین مربعات خطاهای تخمین^۴ برابر با ۰.۰۰۰۰ و فاصله اطمینان ۹۰ درصد (0.073, 0.000) و نیز مقدار P برای نزدیک بودن ریشه میانگین مربعات خطاهای تخمین ۰.۸۴۶ بود. علاوه بر این، جذر میانگین مجذور خطا ۰.۰۱۱ بود که کمتر از ۱ است. با توجه به این شواهد می‌توان نتیجه گرفت که مدل از تناسب خوبی برخوردار بود. شاخص هالتر^۵ ۷۹۲ نیز که بیشتر از ۲۰۰ می‌باشد نشان دهنده این است که حجم نمونه حاضر برای انجام مدل سازی معادلات ساختاری مناسب است.

جدول ۳. شاخص‌های تناسب مدل

نتیجه	معیار	مقدار	آزمون آماری
---	---	3.58	Chi-square
---	---	5	D.F.
تناسب قابل قبول	$\geq .05$.611	P
تناسب قابل قبول	≤ 3	.716	Ratio
تناسب قابل قبول	Not = 1	.011	SRMR
تناسب قابل قبول	$\geq .90$	1	CFI
تناسب قابل قبول	$\geq .90$	1	TLI
تناسب قابل قبول	$\geq .90$.990	RFI
تناسب قابل قبول	$\geq .90$	1	IFI
تناسب قابل قبول	$\geq .90$.995	GFI
تناسب قابل قبول	$\leq .05$.000	RMSEA
تناسب قابل قبول	$\leq .05$	[.000, .073]	95 % CI
تناسب قابل قبول	$\geq .05$.846	PCLOSE
کفایت نمونه‌ها	≥ 200	792	Holter

این نشان می‌دهد مدل از تناسب خوبی برخوردار است.

1. Standardized regression
2. Model Fit
3. Chi Square
4. Root mean square of error approximation (RMSEA)
5. Halter Index

6. Degree of freedom

7. unstandardized and standardized regression weights

8. Path

(Beta = .699)، بر دقت دستوری (Beta = .662) و بر تلفظ (Beta = .682) دارد.

جدول ۴. مقادیر رگرسیون غیراستاندارد و استاندارد

درجه تاثیر	استاندارد	P	C.R	S.E	غیراستاندارد	بیان
زیاد	.910	.001	15.18	.079	1.95	بیان برون‌گرایی
زیاد	.749			.085	1.00	تلفظ
زیاد	.727	.001	11.62	.085	.98	دستور
زیاد	.768	.001	12.33	.085	1.04	واژه
زیاد	.753	.001	12.06	.089	1.07	روانی

برون‌گرا، جامعه‌پذیری و تمایل به تعامل اجتماعی این افراد با دیگر افراد جامعه است. این خصوصیات سبب می‌شود افراد برون‌گرا از معاشرت با دیگران احساس امنیت داشته باشند و موقعیت‌های اجتماعی را خوشایند ببینند و بنابراین فرصت‌های بیشتری برای تمرین مکالمه با دیگران برای خود ایجاد کنند. این نتیجه در واقع، نظریه تعامل اجتماعی لانگ^۱ (۱۹۸۱)، نظریه توسعه اجتماعی-فرهنگی ویگوتسکی (۱۹۸۶) و فرضیه تعامل محاوره‌ای^۲ (لانگ، ۲۰۰۰؛ پیکا^۳، ۱۹۹۴؛ گاس^۴، ۱۹۹۷) که نقش اساسی تعامل اجتماعی را در توسعه مهارت‌های ذهنی مطرح می‌کنند تایید می‌کند. در این نظریه‌ها، وجود موقعیت مناسب برای تعاملات کلامی در کانون توجه محققانی همچون لانگ (۱۹۸۱)، الیس^۵ (۱۹۹۱)، کارول^۶ (۱۹۹۹)، بلاک^۷ (۲۰۰۳)، و گاس و مکی^۸ (۲۰۰۷) و بسیاری از محققین دیگر قرار می‌گیرد، اگر چه هر کدام از این محققین از اصطلاحات ویژه خود برای توصیف نقش تعامل اجتماعی در توسعه مهارت‌های زبانی استفاده می‌کنند. در بدو ظهور نظریه تعامل اجتماعی، لانگ (۱۹۸۱) صریحاً مشارکت در مکالمه با گویشوران زبان دوم را به‌عنوان شرط لازم و کافی برای فراگیری زبان دوم عنوان کرد.

با توجه به اینکه مصاحبه در واقع مصداق یکی از موقعیت‌های اجتماعی برای تعامل و گفتگوست، افرادی که در موقعیت‌های اجتماعی از جسارت‌ورزی و ریسک‌پذیری

جدول ۵. مقادیر رگرسیون غیرمستقیم استاندارد

برون‌گرایی	
انسجام و روانی	.685
منابع واژگانی	.699
دقت دستوری	.662
تلفظ	.682

بحث و نتیجه‌گیری

یکی از اهداف این تحقیق این بود که رابطه بین برون‌گرایی و تعامل اجتماعی به‌عنوان یکی از عوامل عمده پنج‌گانه شخصیتی، با عملکرد بیان شفاهی دانشجویان زبان انگلیسی را در ایران بررسی کند. از دیگر اهداف تحقیق این بود که بررسی گردد کدام‌یک از مؤلفه‌های بیان شفاهی بیشتر از برون‌گرایی تاثیر می‌پذیرد. در پاسخ به اولین سوال تحقیق، نتایج نشان داد که برون‌گرایی بر عملکرد بیان شفاهی فراگیران زبان تاثیر دارد و مهارت‌های گفتاری فراگیران زبان دوم را به شیوه‌ای معنادار ارتقا می‌بخشد. بنابراین، یافته‌های پژوهش حاضر در تناقض با یافته‌های محققینی همچون نایمن، فرالیخ، استرن و تودسکو (۱۹۷۸)، اهرمان و آکسفورد (۱۹۹۵)، کارل، پرینس و آسیتکا (۱۹۹۶)، اهرمان (۲۰۰۸)، برکت و طباطبایی (۲۰۱۳)، و رحیمی و آهنگری (۲۰۱۶) بود؛ اما نتایج یافته‌های فرهوون و فرمر (۲۰۰۲)، دووله و فورنهام (۱۹۹۹)، رابسون (۱۹۹۲) و خانی و قریشی (۲۰۱۳) را تایید می‌کرد که در آنها برون‌گرایی و جامعه‌پذیری به‌عنوان یک عامل شتاب‌بخش مهارت‌های اجتماعی و کلامی عنوان شده بود.

مهم‌ترین نتیجه برتری مهارت‌های بیان شفاهی در افراد

1. Long

2. Conversational Interaction

3. Pica

4. Gas

5. Ellis

6. Carrol

7. Block

8. Gas & Mackey

بر سر مفهوم واژگان، به غنای واژگانی بیشتری دست می‌یابند. علاوه بر این، افراد برون‌گرا در پدیده مذاکره بر سر معنای واژگان و اصطلاحات مورد استفاده در مکالمات، جسورانه‌تر و ریسک‌پذیرتر عمل می‌کنند و در موقعیت‌های غیرمتعارف مانند سؤال از دیگران راحت‌ترند. به بیان ساده‌تر، راهبردهای اجتماعی افراد و راهبردهای یادگیری واژگان در آنها با همدیگر ارتباط تنگاتنگ دارند. محققینی همچون آکسفورد (۱۹۹۰) و اشمیدت^۶ (۱۹۹۷) بر این باورند که استراتژی‌های اجتماعی همگام با استراتژی‌های شناختی^۷ و فراشناختی^۸ و دیگر استراتژی‌های غنی‌سازی واژگان، به توسعه دانش واژگانی فراگیران زبان دوم کمک می‌کند.

بعد از غنای واژگانی، تلفظ و و روانی و انسجام در گفتار با اختلاف بسیار اندک بیشترین تأثیرپذیری را از برون‌گرایی دارند. بر اساس نتایج این تحقیق، تلفظ و روانی در گفتار تقریباً تأثیرپذیری یکسانی از برون‌گرایی دارند. این در حالی است که تلفظ و روانی در گفتار دو سازه و مؤلفه جدا در مهارت گفتاری در مصاحبه آیلستس و بسیاری از آزمون‌های بیان شفاهی دیگر قلمداد می‌شوند. احتمال می‌رود که تلفظ و روانی گفتار قضاوت ارزیاب‌ها را طوری تحت تأثیر قرار داده باشد که افزایش یا کاهش میزان هر یک دیگری را تحت‌الشعاع قرار دهد. در سایه خصوصیات جامعه‌پذیری و توانایی‌های اجتماعی افراد برون‌گرا، داشتن کلامی روان‌تر و با انسجام بیشتر کاملاً قابل انتظار است. افرادی که جسارت‌ورزی و ریسک‌پذیری بالایی دارند و تمایل به ایجاد ارتباط اجتماعی دارند برای بیان مطالب خود با دیگران راحت‌تر و موفق‌ترند. یکی از دلایل تلفظ بهتر در افراد برون‌گرا می‌تواند کثرت ارتباطات کلامی^۹ این افراد در موقعیت‌های اجتماعی مختلف باشد. همچنین، اضطراب اجتماعی^{۱۰} کمتر در افراد برون‌گرا می‌تواند بر تلفظ بهتر در این افراد مؤثر باشد. نکته قابل تامل در یافته‌های تحقیق حاضر به دقت دستوری در بیان شفاهی افراد مربوط است. علی‌رغم اینکه تصور می‌شود میزان برون‌گرایی، ریسک‌پذیری بالای این افراد در وارد شدن در تعاملات اجتماعی و تکانشی بودن و هیجان‌پذیری بالای این افراد می‌تواند دقت دستوری را در این افراد کاهش دهد، یافته‌های

بیشتری برخوردارند، در چنین مصاحبه‌هایی از مزیت زیادی برای درگیر شدن و بهره بردن از فضای موجود برخوردارند و اشتیاق بیشتری برای نشان دادن توانایی‌های ارتباطی خود با مصاحبه‌کننده دارند. علاوه بر این، با توجه به اینکه در مصاحبه‌های سنجش توانایی‌های گفتاری داوطلبان، همیشه نقش عامل انسانی دخیل است، مهارت‌های ایجاد ارتباط با مصاحبه‌کننده تأثیر قابل ملاحظه‌ای بر قضاوت مثبت وی در ارزشیابی مهارت‌های مصاحبه‌شونده می‌گذارد (فالچر و دیویدسون، ۲۰۰۷).

ریسک‌پذیری که در پیشینه تحقیق به‌عنوان یکی از خصوصیات افراد برون‌گرا به آن اشاره شد، می‌تواند عامل تقویت‌کننده مهارت‌های بیان شفاهی باشد. همان‌طور که گاس و سلینکر^۲ (۲۰۰۸) عنوان کرده‌اند، ریسک‌پذیری به افراد برون‌گرا کمک می‌کند تا بدون ترس و شرم از اشتباهات تلفظی و دستوری در حین مکالمه، به تعامل و ارتباطات کلامی خود ادامه دهند و تداوم این فعالیت‌ها در نهایت به توسعه بیشتر مهارت‌های زبانی در این افراد می‌انجامد. علاوه بر این، ریسک‌پذیری افراد برون‌گرا به آنها کمک می‌کند تا تمایل بیشتری برای صحبت کردن در گروه‌های اجتماعی داشته باشند (اورتگا، ۲۰۰۳).

یکی دیگر از سؤالات تحقیق این بود که توانمندی‌های اجتماعی و برون‌گرایی افراد بر کدام‌یک از مؤلفه‌های بیان شفاهی آنان تأثیر بیشتری می‌گذارد. در تحقیق حاضر غنای واژگانی با اختلاف کمی، بیشتر از مؤلفه‌های دیگر بیان شفاهی تحت تأثیر برون‌گرایی بوده است. توجیه افزایش قدرت و تنوع واژگانی در سازه‌ای به نام «راهبردهای اجتماعی»^۳ نهفته است. لی و اشتون^۴ (۲۰۰۴) معتقدند که علاوه بر عوامل متعدد دیگر، یکی از مهم‌ترین ابزارهای مورد نیاز برای توسعه قدرت واژگانی در فراگیران زبان دوم راهبردهای اجتماعی است. استفاده از راهبردهای اجتماعی در افراد برون‌گرا سبب می‌شود این فراگیران برای جستجوی معانی واژه‌ها از همسالان و همکلاسی‌های خود استفاده کنند. در موقعیت‌های طبیعی نیز افراد برون‌گرا راحت‌تر معانی واژه‌هایی را که نمی‌دانند از دیگران سوال می‌کنند. همچنین، افراد برون‌گرا در فرایندی به نام «تبادل مفاهیم»^۵ یا مذاکره

6. Schmidt
7. Cognitive strategies
8. Metacognitive strategies
9. The frequency of communication
10. Social Anxiety

1. Fultcher & Davidson
2. Gas & Selinker
3. Social strategies
4. Lee & Ashton
5. Negotiation of meaning

تیین است (سواين و لاپکين^۳، ۱۹۹۵). بر طبق یکی از ابعاد این نظریه، کارکرد توجه^۴ سبب می‌شود افراد در تعاملات اجتماعی خود با دیگر افراد، فرضیه موجود در ذهن خود نسبت به ساختارها و کارکردهای زبانی را مورد آزمون قرار دهند و با دریافت بازخورد^۵ از دیگران به حفره‌های اطلاعاتی^۶ خود واقف شوند و تلاش کنند تا این حفره‌های اطلاعاتی را پر کنند. به این ترتیب، برون‌گرایی به‌طور غیرمستقیم به فراگیری بیشتر مؤلفه‌های زبانی منجر می‌گردد. علاوه بر این، انتفاع بیشتر افراد برون‌گرا از بروندهای قابل فهم، دانش و کارکردهای فرازبانی^۷ این افراد را نیز پوشش می‌دهد. در تعامل زبانی، فراگیران در مورد مطالبی که یاد می‌گیرند تفکر و تامل می‌کنند و برونداد تعدیل‌شده‌ای را که متعاملین^۸ آنها در اختیار آنها قرار می‌دهند به عنوان یک ابزار تقویت و فراگیری ساختارهای زبانی خود مورد استفاده قرار می‌دهند. بنابراین، بهره‌گیری افراد برون‌گرا از تعاملات اجتماعی می‌تواند تمامی جنبه‌های بیان شفاهی در آنان را تقویت کند و این تاثیر تنها به روانی کلام آنها محدود نمی‌شود. در هر حال، اگر به بیان شفاهی از منظر یک کنش اجتماعی^۹ و رفتار اجتماعی^{۱۰} نگاه کنیم، نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که برون‌گرایی و تعامل اجتماعی می‌تواند رفتارهای اجتماعی را ارتقا دهد. از سوی دیگر، یافته‌های این پژوهش می‌تواند در خدمت روان‌شناسی زبان، زبان‌شناسی کاربردی و نیز زبان و مطالعات اجتماعی باشد.

یکی از محدودیت‌های تحقیق حاضر این است که تاثیرات برون‌گرایی و توانایی‌های اجتماعی افراد تنها در رابطه با یک مصاحبه شفاهی مورد مطالعه قرار گرفته است. در واقع مصاحبه شفاهی، به‌عنوان ابزاری پذیرفته‌شده در سنجش مهارت‌های گفتاری، دارای محدودیت‌هایی است. محیط مصاحبه، به‌عنوان یک محیط تصنعی، می‌تواند حتی برای افرادی که دارای مهارت‌های اجتماعی بالایی هستند استرس‌زا باشد و نتایج عملکرد بیان شفاهی را تحت تاثیر قرار دهد. برای مطالعه و سنجش بیان شفاهی افراد محیط‌های اجتماعی مانند کلاس‌ها و گروه‌های بحث و گفتگوی غیررسمی می‌تواند مناسب‌تر باشد و بهترین حالت

تحقیق حاضر چنین چیزی را نشان نمی‌دهد. در واقع نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که با اختلاف اندک پس از غنای واژگانی و تلفظ و روانی گفتار، دقت دستوری نیز از توانایی‌های اجتماعی اثرپذیری دارد. به عبارت بهتر، برون‌گرایی، دقت دستوری در بیان شفاهی افراد را نیز همپای دیگر مؤلفه‌های بیان شفاهی بهبود بخشیده است. شاید نتایج تحقیق حاضر مؤید این نکته باشد که برون‌گرایی و توانایی‌های اجتماعی اساساً روانی گفتار را افزایش می‌دهد اما این الزاماً به آن معنا نیست که دقت دستوری در افراد را کاهش می‌دهد. در فرضیه مصلحه اسکهان (۲۰۰۹) نیز، وی به این نکته اشاره کرد که تبادل و تعامل اجتماعی افراد با همدیگر می‌تواند موجب بهبود روانی و صحت گفتار گردد اما بر پیچیدگی گفتار، که شامل غنای واژگانی نیز می‌شود، تاثیری نمی‌گذارد. وی همچنین بر وجود موقعیت‌هایی تاکید کرد که صحت و روانی گفتار می‌تواند هم‌زمان با هم ارتقا یابد و الزاماً رقابت بین این مؤلفه‌ها همدیگر را تضعیف نخواهد کرد. اسکهان (۲۰۰۹) وجود متغیرهای میانجی دیگر از جمله آمادگی و برنامه‌ریزی فرد برای درگیری در تعاملات اجتماعی را عامل دگرگونی در موازنه صحت و روانی عملکرد زبانی می‌داند. بنابراین، روانی کلام و غنای واژگان الزاماً به معنای کاهش دقت دستوری در کلام این افراد نیست. تحقیقات پیشین در این حوزه نیز افزایش میزان برون‌گرایی را الزاماً با کاهش دقت دستوری برابر ندانسته‌اند. از طرف دیگر، انرژی، عواطف و احساسات مثبت افراد برون‌گرا و شادی و سرزندگی بیشتر آنها و مهم‌تر از همه اضطراب کمتر این افراد در تعاملات اجتماعی ممکن است سبب شود که اشتباهات کلامی این افراد در بیان شفاهی کمتر گردد و سبب ایجاد دقت دستوری در گفتار شود. علاوه بر این، کثرت تعاملات اجتماعی افراد برون‌گرا با افراد مختلف در موقعیت‌های مختلف می‌تواند به فراگیری ساختارهای زبانی در این افراد کمک کند. این امر در رابطه با تلفظ و واژگان نیز می‌تواند دقیقاً به همین دلیل صادق باشد. تعاملات اجتماعی تنها برای تمرین آنچه که فرد از قبل می‌داند نیست و خود این تعاملات و ارتباطات کلامی به فراگیری بیشتر واژگان، ساختارهای زبانی و تلفظ می‌انجامد.

ارتقای مؤلفه‌های مختلف مهارت‌های زبانی افراد برون‌گرا در سایه نظریه برونداد قابل فهم^۱ سواين^۲ هم قابل

3. Swain & Lapkin
4. Noticing Function
5. Receiving feedback
6. Information Gap
7. Metalinguistic Functions
8. Interlocutors
9. Social action
10. Social behavior

1. Comprehensible output
2. Swain

پژوهشگران تحقیق حاضر توصیه می‌کنند تحقیقات دیگری در زمینه ارتباط جامعه‌پذیری و تعاملات اجتماعی با دیگر مهارت‌های زبان انگلیسی غیر از مهارت‌های گفتاری انجام شود. علاوه بر این، نقش مؤثر تعاملات اجتماعی در زمینه‌های مرتبط زبان‌شناسی کاربردی مانند ترجمه شفاهی، تربیت مدرس زبان انگلیسی، تدریس سخنرانی و فن بیان و نیز آموزش خبرنگاری و گویندگی مورد پژوهش قرار گیرد. علاوه بر حوزه فراگیری زبان دوم، شایسته است نقش تعاملات اجتماعی در ارزشیابی زبان دوم نیز مورد پژوهش بیشتر قرار گیرد.

ممکن این است که بیان شفاهی افراد به روش‌های مختلف مورد سنجش و ارزشیابی قرار گیرد و سپس ارتباط آن با عوامل شخصیتی بررسی شود. از دیگر محدودیت‌های تحقیق حاضر این است که به‌خاطر ماهیت نمره‌گذاری عملکرد شرکت‌کنندگان که مبتنی بر قضاوت کلی ارزیاب‌هاست، این احتمال وجود دارد که فردی که دارای ارتباطات اجتماعی قوی است نظر داور خویش در مورد دیگر مؤلفه‌های گفتار را نیز تحت‌الشعاع قرار دهد. فردی که دارای تلفظ خوب، خوش‌برخورد و اجتماعی است احتمالاً در مؤلفه‌های دقت دستوری و واژگان نیز بر قضاوت نمره‌دهندگان تاثیر می‌گذارد و ممکن است نمره بالاتری نیز در این مؤلفه‌ها کسب کند.

منابع

- Apple, M. (2011). The big five personality traits and foreign language speaking confidence among Japanese EFL students. *Unpublished PhD Dissertation*, Japan Temple University.
- Ashton, M. C., & Lee, K. (2001). A theoretical basis for the major dimensions of personality. *European Journal of Personality*, 15: 327-353. doi: 10.1002/per.417
- Bae, J., & Bachman, L. F. (2010). An Investigation of four writing traits and two tasks across two languages. *Language Testing*, 27(2), 213-234.
- Barekat, M., & Tabatabaei, O. (2013). Relationship between the Big Five Personality Traits and L2 Speaking Ability: A case of Iranian University Students, *Journal of Social Issues & Humanities*, 1(3), 42-47.
- Berry, V. (2004). A study of the interaction between individual personality differences and oral performance test facets. *Unpublished doctoral dissertation*. King's College, University of London.
- Block, D. (2003). *The social turn in second language acquisition*. Edinburgh, Scotland: Edinburgh University Press.
- Brown, H. D. (1993). *Principles of language learning and teaching*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents.
- Carrell, P., Prince, M., & Astika, G. (1996). Personality type and language learning in an EFL context, *Language Learning*, 46, 75-99.
- Carroll, S. (1999). Putting "input" in its proper place. *Second Language Research*, 15, 337-388.
- Coan, R., & Catelle, R. (1966), *Early school personality questionnaire*. Champaign, III: Institute for personality and ability testing.
- Dewaele, J., & Furnham, A. (1999). Extraversion: the unloved variable in applied linguistic research. *Language Learning*, 49, 509-44.
- Dornyei, Z., & Kormos, J. (2000). The role of individual and social variables in oral task performance. *Language teaching research*, 4, 275-300.
- Ehreman, M. (2008). Personality and good language learners. In C. Griffiths (Ed). *Lessons from good language learner* (pp. 61-72). Cambridge: Cambridge University Press.
- Ehrman, M., & Oxford, R. (1995). Cognition plus: Correlates of language learning success. *The Modern Language Journal*, 79, 67-89.
- Ellis, R. (1991). The interaction hypothesis: A critical evaluation. Paper presented at the *Regional Language Center Seminar*, Singapore, (ERIC document no. ED338037).
- Fulcher, G., & Davidson, F. (2007). *Language testing and assessment: An advanced resource book*. London. New York: Routledge, Taylor and Francis.
- Gann, Z. (2011). An investigation of

- personality and L2 oral performance, *Journal of Language Teaching and Research*, 2(6), 1259-1267.
- Gass, S. M. (1997). *Input, Interaction, and the second Language Learner*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum and Associates.
- Gass, S. M., & Mackey, A. (2007). Input, interaction, and output in second language acquisition. In B. VanPatten & J. Williams (Eds.), *Theories in second language acquisition: An introduction* (pp. 175-199). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Gass, S. M., & Selinker, L. (2008). *Second language acquisition: An introductory course* (3rd ed.). New York: Routledge.
- Graziano, W. G., & Tobin, R. M. (2002). Agreeableness: Dimension of personality or social desirability artifact? *Journal of Personality*, 70, 695-727.
- Goldberg, L. R. (1992). The development of markers for the Big-Five factor structure. *Psychological Assessment*, 4, 26-42.
- Goldberg, L. R. (1999). A broad-band width, public domain, personality measuring the lower-level facets of several five factor models. *Personality psychology in Europe*, 7, 7-28.
- Iwashita, N., Brown, A., McNamara, T., & O'Hagan, S. (2008). Assessed levels of second language speaking proficiency: How distinct? *Applied Linguistics*, 29(1), 24-49.
- Khany, R., & Ghoreyshi, M. (2013). The nexus between Iranian EFL students' big five personality traits and foreign language speaking confidence. *European Online Journal of Natural and Social Sciences: Special Issue on Teaching and Learning*, 2(2), 601-611.
- Kuiken, F., & Vedder, I. (2007). Task complexity and measures of linguistic performance in L2 writing. *International Review of Applied Linguistics*, 45, 261-84.
- Lantolf, J.P., & Poehner, M.E. (Eds.). (2008). *Sociocultural theory and the teaching of second languages*. London: Equinox Publishing Ltd.
- Lee, K., & Ashton, M. C. (2004). Psychometric properties of the HEXACO personality inventory. *Multivariate Behavioral Research*, 39, 329-358.
- Lightbown, P., & Spada, N. (1999). *How Languages are Learned*. New York: Oxford University Press.
- Long, M. H. (1981). Input, interaction, and second language acquisition. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 379, 259-278.
- Long, M. H. (2000). Focus on form in task-based language teaching. In R. Lambert & E. Shohamy (Eds.), *Language policy and pedagogy: Essays in honor of Ronald Walton* (pp. 181-96). Amsterdam: John Benjamins.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective*. New York: Guilford Press.
- Naiman, N., Frohlich, M., Stern, M. M., & Todesco, A. (1996). *The good language learner*. Multilingual Matters, Clevedon, UK.
- Norris, J. M., & Ortega, L. (2003). Defining and measuring SLA. In C. Doughty & M. H. Long (Eds.), *Handbook of second language acquisition* (pp. 716-761). London: Blackwell.
- Ortega, L. (2003). Syntactic complexity measures and their relationship to L2 proficiency: A research synthesis of college-level L2 writing. *Applied Linguistics*, 4(24), 492-518.
- Oxford, R. (1990). *Language learning strategies. What every teacher should know*. Boston: Heinle: Heinle Publishers.
- Pica, T. (1994). Research on negotiation: What does it reveal about second language acquisition? Conditions, processes, and outcomes. *Language Learning*, 44(3), 449-72.
- Rahimi, R., & Ahangari, S. (2016). The relationship between big five personality traits and the amount of speaking among Iranian EFL learners. *Journal of Language and Linguistics*, 2(1), 9-16.
- Robson, G. (1992). Individual learner differences and classroom participation: A pilot study. *Unpublished paper*, Temple University, Japan.
- Rothman, E., & Cotterz, E.P., (2003). The

- big five personality dimensions and job performance. *SA Journal of Industrial Psychology*, 29(1), 68-74.
- Schmitt, N. (1997). Vocabulary learning strategies. In N. Schmitt & M. McCarthy (Eds.), *Vocabulary: Description, acquisition and pedagogy* (pp. 199-227). Cambridge: Cambridge University Press.
- Shvidko, E. (2016). Second language socialization in English programs: Two cases. *ELT Research Journal*, 5(3), 193-204.
- Skehan, P. (2009). Modelling second language performance: Integrating complexity, accuracy, fluency and Lexis. *Applied Linguistics*, 30(4), 510-532.
- Swain, M. (1993). The output hypothesis: Just speaking and writing aren't enough. *The Canadian Modern Language Review*, 50, 158-164.
- Swain, M., & Lapkin, S. (1995). Problems in output and the cognitive processes they generate: A step towards second language learning. *Applied Linguistics*, 16, 371-391.
- Verhoeven, N., & Vermer, A. (2002). Communicative competence and personality dimensions in first and second language learners. *Applied Psycholinguistics*, 23(03), 361-374.